

Rakastettu, pelätty ja inhottu Survo

Seppo Mustosen kehittämä tilastotieteilijän työkalu on kasvanut monipuoliseksi yleisohjelmistoksi

ERIK AHONEN

Kaukaisella 1970-luvulla moni opiskelija kohtasi ensimmäistä kertaa elämässään tietokoneen. Itselleni hetki koitti syksyllä 1977 Tampereen yliopiston tietokonealueella.

Tuohon aikaan ei keskeinen puheenaihe ollut monitorin tuumien määrä – siitä yksinkertaisesta syystä, ettei yliopiston pääteissä ollut tuolloin minkäänlaista ruutua. Suoritetut tärkeät toimenpiteet printtautuivat paperirullalle.

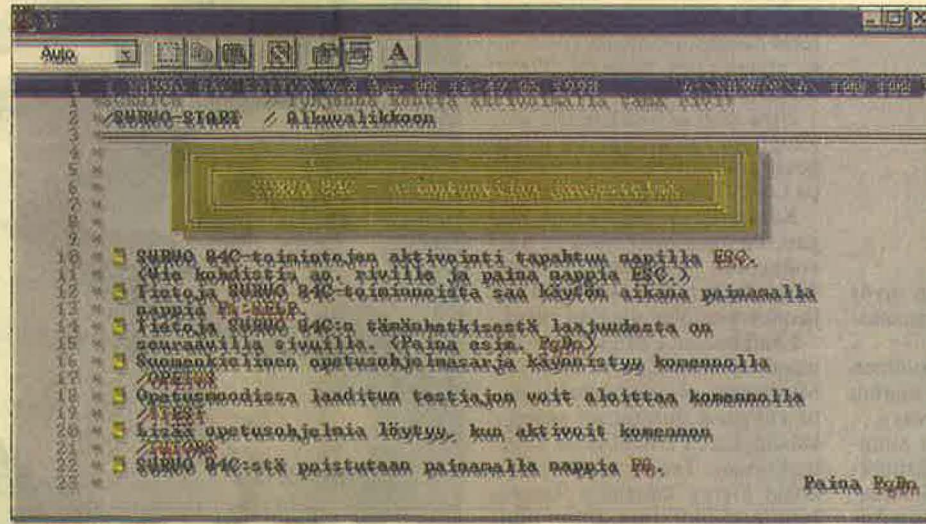
Tilastotieteellisten laskelmiemme tuloksia emme tosin näillä paperirullilla nähneet, vaan ne haettiin sitten aikanaan toisenlaisille papereille tulostettuina tietokonekeskuksen rouvilta.

Käyttämämme ohjelmisto oli tilastotieteellisiä tehtäviä varten laadittu, jo legendaarinen *Survo*.

Ymmärtääkseni jotkut opiskelijat saivat pahamaineisista *Survo*-kursseista lievän vamma sielulleen. Minä onneksi en. Vaikka en välttämättä mitään oppinutkaan, **Simo Puntanen** juontamalla tilastotieteen tunneilla oli enimmäkseen hauskaa.

Niinpä ilahduin, kun Puntanen taannoin lähetti minulle oman opettajansa **Seppo Mustosen** kirjan *Survo ja minä* (Survo Systems Oy, 1996). Hitto vieköön, *Survohan* on yhä hengissä ja voi hyvin! Kaiken lisäksi se pyöri nykyisin dos-mikroissa.

Eikä tämä vielä mitään. Äskettäin Mustonen on saanut markkinoille 32-bittisen uutuu-

Pelottaako? *Survon* käyttöliittymä on yhä vankasti tekstipohjainen.

den, jolla on ajanmukainen nimi *Survo 98*.

Mustonen on Helsingin yliopiston tilastotieteen professori ja alallaan kansainvälisestikin arvostettu hahmo. Suomessa hänet tunnetaan myös pianisti **Olli Mustosen** isänä.

Olli liittyy myös *Survon* kehitysvaiheisiin: kirjassaan Mustonen kertoo, että yksi hänen lähtökohdistaan oli tehdä editori nuotinpainatusta varten tuolloin 12-vuotiaalle pojalleen.

Sensisijaisesti *Survo* on tilastotieteilijän työkalu, mutta Mustonen pitää sitä myös yleis-

käyttöisenä ympäristönä, joka soveltuu mm. tekstinkäsittelyyn, julkaisutoimintaan ja kaikenlaiseen laskentaan. Kuin todisteeksi *Survo ja minä* -teos on tehty painovalmiiksi pelkkää *Survoo* käyttäen.

Filosofisesti *Survo* on mielenkiintoinen ohjelmisto. Se toimii sujuvasti *Windows 95:n* dos-ikkunassa, mutta on muuten aivan erilainen työympäristö. Mustonen myöntää, ettei *Survo* ole samalla tavalla ”helppokäyttöinen” kuin *Windows*-ohjelmat. Toisaalta se jättää

kokeneen käyttäjän improvisoinnille paljon ”helppokäyttöisiä” ohjelmia enemmän tilaa.

Ohjelmistojen Stradivarius

Musiikkimaailmassa tunnetaan hyvin seuraava Mustosen vertaus: jos joku keksisi viulun vasta nyt, sille olisi turha toivoa hyväksyntää, koska siinä on niin hankala käyttöliittymä. Toisaalta viululla päästää lopulta rikkaampaan musikaalisuuteen kuin helppoilla sähköisillä soittokoneilla.

Mustoselle *Survo* on käyttöympäristöjen viulu.

Sanavalmis Mustonen puhuu mieluummin wywiwygistä kuin tutusta wysiwygistä – what you want is what you get eli *Survolla* saat mitä haluat etkä pelkästään mitä näet.

Survon kehittäjä tietysti pitää omasta ohjelmastaan, mutta asiasta kiinnostuneiden kannattaa kokeilla sitä itse. Aikarajoitettu versio on ladattavissa verkosta ilmaiseksi *Survon* kotisivuilta. Osoite on www.helsinki.fi/survo/.

Perusmikroilijan on syytä varautua pieneen kulttuurishokkiin. *Survon* työtila on kenttä, jossa voidaan tehdä melkein mitä tahansa: tallennus tapahtuu kirjoittamalla save ja tiedoston nimi. Tämän jälkeen kohdistin viedään komennon kohdalle ja painetaan esciä.

Entä jos käyttäjä ei muista tallentaa tiedoston ja poistuu *Survosta*?

Ei muuta kuin parempaa onnea ensi kerralla, koska tämä ohjelma ei ”turhaan” puutu hallitsijansa toimiin.